

19 ta' Frar, 1960

Imħallef:—

Onor. Dr. A. Magri, B.Litt., LL.D.

Joseph Fardell

versus

Santo Attard

Rahan — Art. 2071 tal-Kodiċi Ċivili.

Jekk ma sarx self, ma hux legalment possibbli r-raham; għalier, b'iez ir-raham ikollu ezistenza guridika, fehtieg li tkun teżisti l-obbligazzjoni li r-raham huwa nuż f'iggarantizzri. Jekk din l-obbligazzjoni ma tkunx teżisti, jew għax qatt ma eżistiet, jew għax tinsab estinta, ir-raham, bħala aċċessorju tagħha, mhux konċepibbli, u ma jkollux iżjed il-kawża jew l-oġġett tiegħu, jiġifieri l-iskop li f'iggarantizzri l-obbligazzjoni prinċipali. U ladarba ma jiġix pruvat is-self, v'gi tonqos l-obbligazzjoni prinċipali, u kwindi anki r-raham, intiz bħala garanzija tagħha.

Jekk ikun sar self b'raham, u dan is-self jispiċċa, ma jistax il-kreditur jippretendi li jzomm ir-raham bħala garanzija ta' self iehor li jsir wara meta l-oġġett mirgħun ikun għadu taht il-kontroll tal-kreditur, jekk ma jsirx ftehim fis-sens li r-raham għandu jservi wkoll għas-self l'iehor li jsir wara; għax id-dispożizzjoni li tagħti lill-kreditur id-dritt li jzomm ir-raham għal self iehor li jsir wara l-ewwel wiehed tippresupponi illi meta titwieled it-tieni obbligazzjoni, l-ewwel waħda, garantita bir-raham, tkun għadha sseħħ; u għalhekk mhix biżżejjed id-detenzjoni materjali tal-oġġett, jekk ir-raham ikun spiċċa mal-ħlas tal-ewwel self.

Il-Qorti:— Rat iċ-ċitazzjoni li biha l-attur, wara li ppremetta illi hu istitwixxa kawża kontra l-konvenut quddiem il-Qorti Ċivili tal-Magistrati għar-restituzzjoni ta' ġizirana bis-salib tad-deheb u ċurkett ta' raġel b'fossa fih, li jinsabu għand il-konvenut; peress li l-konvenut eċċepixxa li dawn l-oġġetti jinsabu f'idejh bħala rahan għas-self ta' £20 magħmul lill-attur, u għalhekk dik il-Qorti ddikjarat ruhha inkompetenti "ratione valoris", u rriżervat il-kap tal-ispejjeż għall-gudizzju finali; peress li l-attur ma għan-

du jaghti xejn lill-konvenut, u għalhekk l-istess konvenut qiegħed jiddetjeni dawn l-oġġetti illegalment għandu; prevja kwalunkwe dikjarazzjoni neċessarja u mogħti kull provvediment opportun, talab li l-konvenut, għar-raġunijiet premissi, jiġi kundannat jirrestitwixxi lill-attur, fi żmien qasir u perentorju, il-fuq imsemmija oġġetti fi stat tajjeb tagħhom; u in difett l-istess konvenut jiġi kundannat iha'las lill-attur is-somma ta' £10 bhala valur tagħhom; bl-interessi legali. Bl-ispejjeż, kompriżi dawk riżervati mill-Ewwel Qorti, kontra l-konvenut;

Omissis;

Ikkunsidrat;

Illi l-kwistjoni li qabel xejn għandha tiġi nvestita hija jekk il-konvenut silefx lill-mara tal-attur l-£20 li hu jippretendi; difatti, jekk is-self ma sarx, lanqas hu possibbli legalment ir-rahan, għaliex, biex ir-rahan ikollu eżistenza guridika, hu meħtieġ li tkun teżisti l-obligazzjoni li r-rahan hu ntiz jiggarrantixxi; jekk din l-obligazzjoni ma tkunx teżisti, jew għax qatt ma eżistiet, jew għax tinsab estinta, ir-rahan (bhala aċċessorju tagħha) mhux konċepibbli, u ma jkollux iżjed il-kawża jew l-oġġett tiegħu, jiġifieri l-iskop li jiggarrantixxi l-obligazzjoni prinċipali (v. Digesto Italiano, Pegno Civile, pp. 159-160; u De Filippis, Diritto Civile Comparato, Vol. IV, p. 150);

Illi, premessa din il-konsiderazzjoni, huwa dmir il-konvenut li jipprova l-assunt tiegħu, jiġifieri l-eżistenza tas-self ta' £20 garantit bir-rahan in kwistjoni. Huwa xehed li kien silef lill-mara tal-attur żewġ ammonti, wiehed ta' £10 u l-ieħor ta' £20. Is-self ta' £20 ġie direttament negat minn Teresa Fardell (fol. 15); u ommha Concetta Craus indirettament issostniha, meta tixhed li l-konvenut qatt ma semmielha flus oħra u li kull meta hija kienet titolbu d-deheb li kien ġie mirgħun in konnessjoni mas-self ta' £10 huwa kien jirrispondiha li d-deheb kien qiegħed il-Monti (fol. 15 tergo). Il-prova tas-self ta' £20, għalhekk, mhix fil-ħsieb tal-Qorti, suffiċjenti, speċjalment in vista tal-inċertezza tal-konvenut, li fix-xhieda tiegħu, fi-eżami,

idkikjara li l-ewwel self kien ta' £20, u fil-kontro-eżami kkoesja ruħu u qal li kien it-tieni self;

Konsegwentement, ladarba s-self in kwistjoni mhux pruvst, tiġi tonqos l-obbligazzjoni prinċipali, u kwindi anki r-rahana, intit bħala garanzija tagħha;

Illi, però, jekk anki wieħed jeżamina l-ipotesi li kien hemm self ieħor ta' £20, u li dan sar fil-waqt li d-deheb in kwistjoni kien għadu fil-poter jew taħt il-kontroll tal-konvenut, is-soluzzjoni ma titbiddelx. Difatti, il-konvenut jammetti fix-xhieda tiegħu (fol. 18) illi hu silef l-£20 wara li l-ewwel self ta' £10 kien gie mħal'as, jiġifieri r-rahana mogħti għall-£10 kien ga spiċċa bil-ħlas ta' din is-somma. Veru li l-konvenut jippretendi li l-mara tal-attur, fi-okkazzjoni tas-self ta' £20, qallu li kien jista' jkompli iżomm id-deheb, imma din id-ċirkustanza mhix pruvata b'mod sodisfaċenti;

Illi, għalhekk, il-konvenut ma jistgħax jinvoka favur tiegħu l-art. 2071 tal-Kodiċi Civili; għaliex, kif jidher mill-lokuzzjoni tiegħu, id-dispożizzjoni logikament tippresupponi li, meta titwield it-tieni obligazzjoni, l-ewwel waħda, garantita bir-rahana, tkun għadha sseħħ; u għalhekk mhix biżżejjed id-detenzjoni materjali tal-oġġett, jekk ir-rahana ikun spiċċa mal-ħlas;

Illi, fi-aħharnett ta' min josserva illi mhux verosimili dak li-xehed il-konvenut, li éjoè, mal-ħlas tal-ewwel self ta' £10 huwa kien rađd lura, par insielet u labra u zamm il-bqija tad-deheb; u dan, għaliex, apparti li l-mara tal-attur ianegat li qatt rahnat għandu dawk l-oġġetti (fol. 15), huwa inverosimili, li l-konvenut, meta gie blex jisliha ammont doppju, f'lok talab oġġetti oħra bħala rahan, gie naqqas il-garanzija li kellu;

Għal dawn il-motivi;

Tilqa' l-ewwel talba, billi tikkundanna lill-konvenut jirrestitwixxi lill-attur, fi żmien tmien tjiem, l-oġġetti ndikati fi-ċittazzjoni; bl-ispejjeż;

U thall l-kawza għall-udjenza ta' 21 ta' Marzu 1960,
biewertipprovi, jekk ikun il-każ, dwar it-tieni talba.
